

စိတ်ကူးချိုချိုအနုပညာ

တရိပ်ရိပ်တိုးတက်နေသော

အိန္ဒိယ

ချိန်
မြန်မာ့မြန်

INDIA ON THE MOVE
V.K. Sharma

mgjoe.com

မိမိတို့၏ အိမ်နီးချင်းနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ
 ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးပြေးလမ်းပေါ်မှာ အလျင်အမြန်
 ကြိုးပမ်းလှုပ်ရှား အောင်မြင်လျှက် နေရာယူလာပုံကို
 လေ့လာနိုင်ရန် လွယ်လွယ်ကျဉ်းကျဉ်း ပြန်ဆိုထားသည်။

တရိပ်ရိပ်တိုးတက်နေသော အိန္ဒိယ

ရွန်
 မြန်မာမြန်

INDIA ON THE MOVE
 V.K. Sharma

ah0071

1200.00 Ks

တရိပိရိပတိုးတက်နေသောအိန္ဒိယ၊ ဂျွန်
အပြင်အဆင်-အမ်အက်စ်အို၊ စာမျက်နှာ ၈၀ + မျက်နှာ၊ ၁၃ စင်တီ x ၂၀.၅ စင်တီ

ထုတ်ဝေသူ - ဦးစန်းဦး၊ စိတ်ကူးချိုချိုစာပေ(၀၀၅၃၈)၊ ကျ၊ ၁၆၄လမ်း၊ တာမွေ၊ ရန်ကင်း။
ပုံနှိပ်သူ - ဒေါ်ဝင်းမာ၊ စိတ်ကူးချိုချိုပုံနှိပ်တိုက်(၀၀၄၁၂)၊ ၁၁၇၉၊ မစိုးရိမ်လမ်း၊ ရန်ကင်း။
၂၀၁၆၊ အောက်တိုဘာလ၊ ပထမအကြိမ်၊ အုပ်ရေ ၅၀၀၊

ရောင်းစျေး ၁၂၀၀ ကျပ်

စိတ်ကူးချိုချိုစာအုပ်

တရိပ်ရိပ်တိုးတက်နေသော

အိန္ဒိယ

INDIA ON THE MOVE

V.K. Sharma

ပျန်

မြန်မာပြန်

မေမေအကြံပြု၊ ၂၀၁၆

မာတိကာ

၁။ နိဒါန်း	၁
- မိဒိယာကဏ္ဍ၏အရေးပါပုံကို ကောင်းစွာသိရှိနားလည်ခြင်း	၃
- ဓနသဟာယအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ အားကစားပြိုင်ပွဲ	၅
- မိဒိယာလွတ်လပ်ခွင့်အကြောင်း တစ်စုတစောင်း	၅
- စာရေးသူနှင့်ပတ်သက်သော အကြောင်းအရာများအား ခုနှစ်အလိုက် မိတ်ဆက်ခြင်း	၆
၂။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ကိုလိုနီခေတ်မတိုင်မီ စိတ်ဝင်စားဖွယ်အကြောင်းအရာများ	၉
၃။ အင်ပါယာတည်ဆောက်ရေး မဟာဗျူဟာအရ အင်္ဂလိပ်တို့၏ အပိုင်စီးလွှမ်းမိုးခြင်းကိုခံရသော အိန္ဒိယ	၁၁
- အများပိုင်၊ ကိုယ်ပိုင် အစုစပ်လုပ်ငန်းများ	၁၂
- ဘာသာရေးကြားဝင်စွက်ဖက်ခြင်း	၁၂
- အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ ၃ ၃	၁၃
- အိန္ဒိယကို အလှအယက် ကြိုးကိုင်ခြယ်လှယ်ချင်ခဲ့သော အင်္ဂလိပ်နှင့် ပြင်သစ်	၁၅
- အိန္ဒိယတစ်နိုင်ငံလုံးနှင့် လိုက်ဖက်သော မဟာဗျူဟာ	၁၆
- အိန္ဒိယသိပ္ပံနှင့် နည်းပညာများ ၁၈ ရာစုအတွင်း ထွန်းကားလာပုံ	၁၆

- ၄။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ နှစ်အလိုက်စီးပွားရေးတိုးတက်မှု အခြေအနေ ၁၈
- အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ နှစ်အလိုက် နိုင်ငံခြားငွေကြေးအရထားရှိနိုင်မှု ၁၉
- အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ဘဏ္ဍာရေးလိုငွေပြမှု ၁၉
- အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ စတိုးထုတ်လုပ်မှု အခြေအနေ ၂၀
- အိန္ဒိယနိုင်ငံ လျှပ်စစ်စွမ်းအားသုံးစွဲမှုအခြေအနေ ၂၀

- ၅။ အိန္ဒိယနိုင်ငံတစ်ခုလုံး တိုးတက်မှုအစီအစဉ်၏ အစိတ်အပိုင်းတွေအဖြစ် ကဏ္ဍအလိုက် ထိရောက်သော အကျိုးသက်ရောက်မှုများ ရှိနေစေရန် အရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်း ၂၂
- ဆင်းရဲမွဲတေခြင်းအပေါ် အရေးယူဆောင်ရွက်ခြင်း ၂၂
- အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ လူတစ်ဦးချင်းအလိုက် နှစ်စဉ်တိုးတက်ရရှိသောဝင်ငွေ ၂၂
- လူလတ်တန်းစားများအတွက် ထိရောက်သော အရေးယူဆောင်ရွက်ချက် ၂၃
- နှစ်ပေါင်း ၆၀ အတွင်း အိန္ဒိယ၏ ပြောင်းလဲတိုးတက်မှုအခြေအနေ ၂၃
- စက်မှုထွန်းကားခြင်း၏ ပြယုဂ်ဖြစ်သော “တာတာ” ကုမ္ပဏီ ၂၆
- ကြားခံဆက်သွယ်မှုပြုလုပ်ပေးသည့် အစိုးရအဖွဲ့အစည်းများ ၂၈

- ၆။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ လူဦးရေ ၂၉
- နှစ်ကာလအပိုင်းအခြားအလိုက် လူဦးရေတိုးတက်မှုအခြေပြဇယား ၂၉
- အိန္ဒိယနိုင်ငံ အမျိုးသား အမျိုးသမီးများ၏ နှစ်အလိုက်အသက်ရှည်နိုင်မှု ပျမ်းမျှရာခိုင်နှုန်း ၃၀
- အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ပွားသေစာရင်းကို လေ့လာခြင်း ၃၁

- ၇။ အိန္ဒိယနိုင်ငံအတွက် အန္တရာယ်ကျရောက်မည့် နိမိတ်လက္ခဏာဆောင်သော ဆိုရှယ်လစ်အရိပ်အငွေ့ပါ စဉ်းစားတွေးခေါ်မှုများ ပြန်လည်နိုးကြားလာခြင်း ၃၃
- ကျွန်ုပ်၏ ဆယ်စုနှစ်တစ်နှစ်ကျော်ကာလအတွင်း အလုပ်အတွေ့အကြုံများ ၃၃
- ဆိုဗီယက်ယူနီယံရဲ့ စီးပွားရေး ဘာကြောင့်ပြိုလဲခွဲရပါသလဲ ၃၄

- ၈။ အိန္ဒိယနှင့် တရုတ်နိုင်ငံတို့ ခရီးတစ်ခုကို အတူစတင်လျှောက်လှမ်းခြင်း ၃၉

၉။ ကျွန်ုပ်တို့ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ အကျင့်ပျက်ခြစားခြင်းပြဿနာ	၅၀
၁၀။ အိန္ဒိယပြည်သူများ	၅၂
၁၁။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ပညာရေးစနစ်	၅၈
၁၂။ ကျွန်ုပ်တို့အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ဒီမိုကရေစီ	၆၀
- အိန္ဒိယနိုင်ငံရွေးကောက်ပွဲများ ကျင်းပခြင်း	၆၇
၁၃။ ရှေ့သို့ဆက်လက်တိုးတက်စေသည့်နည်းလမ်း	၆၉
- ပိုမိုကောင်းမွန်အဆင့်အတန်းမြင့်သော နိုင်ငံသားဖြစ်ဖို့ လိုအပ်ခြင်း	၆၉
- အလုပ်ခွင်အတွင်း ကျင့်ဝတ်ကောင်းများဖြင့် အလုပ်လုပ်နိုင်ခြင်း	၇၁
- အိန္ဒိယရဲတပ်ဖွဲ့ဝင်တို့၏ တာဝန်ချိန်	၇၁
- အကျင့်ပျက်ခြစားသည့် ပြဿနာ	၇၁
- အိန္ဒိယအစိုးရ၏ အရည်အသွေးမြင့်မားစေရေးနှင့် အိန္ဒိယနိုင်ငံအတွက် ဆက်လက်တိုးတက်မှုများရစေရန် အကြံပြုချက်များ	၇၃
၁၄။ အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ အားရဂုဏ်ယူကျေနပ်ဖွယ်ကောင်းသည့် စာရင်းဇယားများ	၇၇

၅

- နိဒါန်း -

၂၀၀၉ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလအတွင်း “ရှုရီဂါချာရန်ဒက်စ်” ဆိုတဲ့ နာမည်ဂုဏ် သတင်းကျော်ကြားတဲ့ စာရေးဆရာလည်းဖြစ် စီးပွားရေးလုပ်ငန်းတစ်ခုရဲ့ အငြိမ်းစားအမှုဆောင်တစ်ယောက်လည်းဖြစ်တဲ့ ပုဂ္ဂိုလ်တစ်ယောက်ဟာ အိန္ဒိယနဲ့ပတ်သက်ပြီး လွတ်လပ်စွာ တွေးခေါ်ရှုမြင်မှုတွေနဲ့အတူ အောက်ပါ အပြုသဘောဆောင်တဲ့ တင်ပြချက်တစ်ခုကို ပြုလုပ်ပေးခဲ့ပါတယ်။

“အိန္ဒိယဟာ လက်ရှိအခြေအနေအရ စတုတ္ထမြောက် ကမ္ဘာ့ စီးပွားရေး အင်အားအကြီးဆုံးသောနိုင်ငံ ဖြစ်နေပါပြီ...”

ဖော်ကျူးနံကုမ္ပဏီ ၅၀၀ ထဲမှာ ၁၂၅ ခုသော ကုမ္ပဏီတွေက အခုလက်ရှိ အိန္ဒိယမှာ အခြေစိုက်ပါတယ်။ ဖော်ကျူးနံကုမ္ပဏီ ၅၀၀ ထဲက ၃၉၀ လောက်ဟာ အိန္ဒိယနိုင်ငံအတွင်း ဆော့ဝဲနည်းပညာ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် ပြည်ပကနေ လိုအပ်တဲ့ အရင်းအမြစ် တွေရရှိအောင် ကုမ္ပဏီပြင်ပကနေ စီစဉ်ဆောင်ရွက်ပေးနေတာ တွေ့ရပါတယ်။

အိန္ဒိယရဲ့ဘဏ်များအတွက် ချေးငွေပြန်မရနိုင်တဲ့ အခြေအနေ ဟာ ၂% သာရှိနေပြီး တရုတ်နိုင်ငံအဖို့တော့ ၂၀% အထိ ရှိနေပါ တယ်။

ဆင်းရဲမွဲတေမှုဟာ ၁၉၈၀ ခုနှစ်အတွင်း ၄၆% ရှိခဲ့ရာမှ ၂၀၀၀ ခုနှစ်အတွင်းမှာ ၂၆% ထိ လျော့ကျသွားခဲ့ပါတယ်။ ၂၀၁၀ ခုနှစ် အရောက်မှာတော့ ၁၆% အထိ လျော့ကျသွားမယ်လို့ မျှော်လင့်

ထားပါတယ်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံဟာ အရင်းရှင်စနစ်မတိုင်ခင်ကတည်းက ဒီမိုကရေစီစနစ်ကို ကျင့်သုံးနိုင်ခဲ့တဲ့ နိုင်ငံဖြစ်ပါတယ်။

နောက်ပိုင်းမှာ အိန္ဒိယဟာ နှစ်အပိုင်းအခြားအလိုက် အဘက်ဘက်ကနေ ပြောင်းလဲတိုးတက်မှုတွေ ရှိလာခဲ့ပါတယ်။ သက္ကရာဇ် ၂၀၂၀ ခုနှစ်မှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံအတွင်း 'ကမ်ပါးအနောက်' ဘက်မှာ လူလတ်တန်းစား ၅၀% အထိ ရှိလာနိုင်ပြီး ၂၀၄၀ ခုနှစ်မှာတော့ 'ကမ်ပါးအရှေ့' ဘက်မှာ လူလတ်တန်းစား ၅၀% ထိ ရှိလာမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

ကျွန်ုပ်တို့ အိန္ဒိယနိုင်ငံအတွက် ဒီလိုအခြေအနေရောက်ရှိအောင် လွန်ခဲ့တဲ့ နှစ်ပေါင်း ၃၀၀၀ ကတည်းက စောင့်မျှော် ကြိုးစားခဲ့ရတာဖြစ်ပါတယ်။”

မစ္စတာ 'ဒက်စ်' က အိန္ဒိယနိုင်ငံရဲ့ အဘက်ဘက်က တိုးတက်လာမှု အခြေပြဇယားနဲ့ ရုပ်ပုံကားချပ်တွေကို ထောက်ပြရင်း ကျွန်ုပ်တို့ အိန္ဒိယနိုင်ငံရဲ့ ကြွယ်ဝမှုတွေကို ပြည်သူအားလုံး စားသုံးနိုင်ဖို့အတွက် ဘယ်လို ရင်ဆိုင်ဖြတ်သန်းပြီး နောက်ဆုံးမှာ ဒီအဆင့်ရောက်လာအောင် ဘယ်လိုလုပ်ခဲ့ရတယ်ဆိုတာတွေကိုပါ ရှင်းပြခဲ့ပါတယ်။

ယခင်က အိန္ဒိယရဲ့ အစိုးရကျောင်းတွေအတွက် ကျောင်းဆရာ လေးယောက်ရှိရမယ့်နေရာမှာ ဆရာတစ်ယောက်ပဲရှိတာတွေ၊ ကျန်းမာရေးစင်တာတွေအတွက် ဆရာဝန် ငါးယောက်ရှိရမယ့်နေရာမှာ နှစ်ယောက်ပဲရှိတာတွေကြောင့် ပညာရေးနဲ့ ကျန်းမာရေးမှာ အတော်အတန် နိမ့်ကျခဲ့ရပါတယ်။ အခြား လိုအပ်ချက်တွေကလည်း ကဏ္ဍတိုင်းလိုလိုမှာ ရှိနေခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီလို အဆင်မပြေမှုတွေဟာ စိန်ခေါ်မှုတွေဖြစ်လာခဲ့ပြီး အမျိုးမျိုးသော ပေးဆပ်၊ ရုန်းကန်မှုတွေကြားကနေ တိုးတက်အောင်မြင်လိုစိတ်တွေက အိန္ဒိယပြည်သူတွေအားလုံးကို ရင့်သန်လာစေခဲ့ပါတယ်။

တစ်ချိန်က အိန္ဒိယဟာ အားနည်းချက်အမျိုးမျိုးကြောင့် ဘက်ပေါင်းစုံက ဖိနှိပ်ခံခဲ့ရပေမဲ့ ယနေ့ကာလမှာတော့ ခေတ်သစ်သမိုင်းကို ပြောင်းလဲတိုးတက်မှုတွေ အစချိပြီး ရေးသားမှတ်တမ်းတင်နိုင်ပြီဖြစ်ပါတယ်။ ဒီတော့

ယနေ့ကာလမှာ တရိပ်ရိပ်တိုးတက်မှုတွေနဲ့ ရှေ့ဆက်သွားနိုင်စေဖို့ အိန္ဒိယရဲ့ ခြေ လှမ်းတိုင်းကို မျှော်လင့်ချက်ထားနိုင်ပြီဖြစ်ပါတယ်။

အိန္ဒိယရဲ့ နှစ်ပေါင်း ၂၀ အတွင်း အရင်းရှင်စနစ် ရှင်သန်ထွန်းကားခဲ့ခြင်း ရဲ့ အကျိုးဆက်အဖြစ် အိန္ဒိယ လူ့အဖွဲ့အစည်းဟာ အရှိန်အဟုန်ကောင်းစွာနဲ့ တိုးတက်ခဲ့ပါတယ်။

အိန္ဒိယကို ပြောင်းလဲတိုးတက်စေတဲ့ တစ်ခုနဲ့တစ်ခု ဆက်စပ်နေတဲ့ အစိတ်အပိုင်း လေးရပ်ရှိပါတယ်။

အဲဒါတွေကတော့

- အိန္ဒိယနိုင်ငံရဲ့ မူလအခြေအနေမှ တိုးတက်မှု
- အိန္ဒိယနိုင်ငံရဲ့ လူ့အဖွဲ့အစည်းတိုးတက်မှု
- အိန္ဒိယနိုင်ငံရဲ့ တရားစီရင်ရေးဆိုင်ရာ တိုးတက်မှု
- အိန္ဒိယနိုင်ငံရဲ့ မီဒီယာဆိုင်ရာ တိုးတက်မှုတို့ပဲ ဖြစ်ပါတယ်။

အထက်ဖော်ပြပါ တစ်ခုနဲ့တစ်ခု ဆက်စပ်မှုရှိတဲ့ အစိတ်အပိုင်းတွေရဲ့ တိုးတက်မှုဟာ လက်ရှိအခြေအနေ အဆင့်အတန်းရောက်လာတဲ့အထိ တစိုက်မတ်မတ် ကြိုးစားခဲ့ရပါတယ်။

အဘက်ဘက်ကတိုးတက်နေတဲ့ အိန္ဒိယဟာ မြို့တော် 'နယူးဒေလီ' တစ်ခုလုံးကို လုံးဝဥသည့်ပြောင်းလဲပေးလိုက်ပါတယ်။

ယနေ့ကာလ မြို့တော် နယူးဒေလီဟာ ပိုကောင်းမွန်တဲ့လမ်းတွေ၊ ပိုမို လင်းလက်တဲ့ မီးတိုင်တွေနဲ့ တင့်တယ်နေတဲ့ မြို့တော်ဖြစ်သလို မြို့ပြ အဆောက်အအုံတွေအတွက် လိုအပ်တဲ့ စက်လှေကားတွေ၊ သွားလာရေး အတွက် ယာဉ်ရထားတွေ၊ မြစ်ကူးတံတားသစ်တွေ၊ ခေတ်မီဘတ်စ်ကားတွေနဲ့ အဆင့်မြင့်နေတဲ့ မြို့တော်တစ်ခုဖြစ်နေပါပြီ။

မီဒီယာကဏ္ဍ၏ အရေးပါပုံကို ကောင်းစွာသိရှိနားလည်ခြင်း

မီဒီယာကဏ္ဍရဲ့ အနည်းငယ်သော လိုအပ်ချက်တွေက ကိစ္စရပ်တစ်ခု ကို အကြီးအကျယ် နစ်နာဆုံးရှုံးစေနိုင်တဲ့ သဘောကို အိန္ဒိယက ကောင်းစွာ နားလည်ခဲ့ပါတယ်။ မီဒီယာကဏ္ဍရဲ့ အရေးပါတဲ့ အခန်းကဏ္ဍနဲ့ပတ်သက် ပြီး မစ္စတာအယ်လ်ဂိုးက စွဲချက်တင်ခဲ့ဖူးတာကို တစ်ဆင့်ပြန်လည် အသိ

ပေးလိုပါတယ်။

“အိရတ်စစ်ပွဲ အကြိုကာလမှာကတည်းက ဆီးနိုတ်လွတ် တော်တစ်ခုလုံး ပါးစပ်တွေပိတ်ပြီး တိတ်နေခဲ့တယ်။ ဒါ ဘာကြောင့်လဲ၊ အဖြေကတော့ ရှင်းပါတယ်။ သတင်းမိဒီယာတွေက စစ်ပွဲနဲ့ပတ်သက်ပြီး မဲခွဲဆုံးဖြတ်တဲ့ကိစ္စကို သတင်းထုတ်ပြန်ခြင်း တွေနဲ့ ပုံပိုးမှုမရှိခဲ့လို့သာ ဖြစ်ပါတယ်”

သတင်းမိဒီယာတွေရဲ့ အခန်းကဏ္ဍဟာ ဘယ်လိုနိုင်ငံတွေအတွက်ပဲ ဖြစ်ဖြစ် မရှိမဖြစ်လိုအပ်တဲ့ အရေးပါတဲ့ကဏ္ဍဖြစ်ပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မိဒီယာ တွေကြောင့် ကောင်းကျိုးအမျိုးမျိုးကို ရနိုင်သလို ဆိုးကျိုးတွေကိုလည်း ဖြစ် ပေါ်စေပါတယ်။ အိန္ဒိယအနေနဲ့ မိဒီယာရဲ့ ကောင်းခြင်း၊ ဆိုးခြင်းနှစ်ခု အကြားမှာ လိုက်လျောညီထွေစွာ ဖြတ်သန်းနိုင်လို့သာ တိုးတက်မှုကို ရရှိခဲ့ တာဖြစ်ပါတယ်။

၁၉၉၁ ခုနှစ်က စတင်ပြီး အိန္ဒိယဟာ သတင်းလွတ်လပ်ခွင့်ရရှိတဲ့ မိဒီယာအခန်းကဏ္ဍသစ်ကို ဖွင့်လှစ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။

ဒီအခါ သတင်းမိဒီယာ လုပ်ငန်းဟာ နိုင်ငံရေးသမားများ၊ စီးပွားရေး လုပ်ငန်းရှင်များ၊ ကြော်ငြာများ၊ နာမည်ကျော် သရုပ်ဆောင်နှင့် ထင်ပေါ် ကျော်ကြားသူများ၊ စတော့မားကက် များအတွက် လက်တွေ့အသုံးတည့်တဲ့ လက်နက်တစ်ခုဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ သို့သော်လည်း သတင်းမိဒီယာလုပ်ငန်း ဟာ နာမည်ကျော် အနုပညာရှင်တွေနဲ့ စာရေးဆရာတို့ကို တွေ့ဆုံမေးမြန်း ခြင်းတွေနဲ့ အချိန်ကုန်နေပေမဲ့ သာမန်ပြည်သူတွေနဲ့ စာဖတ်ပရိသတ်တို့ရဲ့ အခန်းကဏ္ဍအတွက်တော့ လုံးဝ နေရာမရှိခဲ့ပါဘူး။ ဒီတော့ မျှတမှုမရှိဘဲ အားသာတဲ့ဘက်က ရပ်တည်တဲ့ အကျိုးအမြတ်ကို ရှေးရှုတဲ့ မိဒီယာလောက ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။

ဒီလိုအခြေအနေနဲ့ပတ်သက်ပြီး ၂၀၁၃ ခုနှစ်၊ မေလ ၆ ရက်က ပြုလုပ် တဲ့ ရုပ်သံအင်တာဗျူးတစ်ခုမှာ နီဘယ်ဆုရှင် “ရုရီအမတ်ယာဆမ်” က သူမရဲ့ ထင်မြင်သုံးသပ်ချက်တစ်ခုကို ထုတ်ဖော်ပြောဆိုခဲ့ပါတယ်။

သူမ ပြောခဲ့တာက သတင်းမိဒီယာလောကဟာ လက်ရှိမှာ အထက်တန်း လွှာတွေနဲ့ ထင်ပေါ်ကျော်ကြားသူတို့အတွက်သာ အခန်းကဏ္ဍတွေ ကျယ်

ဝန်းနေပြီး ပြည်သူတွေကို ကိုယ်စားပြုတဲ့ ပြည်သူ့ဘက်က ဝေဖန်ပြောဆို၊ လွတ်လပ်စွာ ထုတ်ဖော်ခွင့်တွေအတွက်ကတော့ ကျဉ်းမြောင်းနေပါသေး တယ်လို့ ပြောခဲ့တာပါ။ တကယ်တော့ တိုးတက်မှုရဲ့ နောက်ကနေ ဆိုးကျိုး တွေက တစ်ခါတည်း ကပ်ပါလာတဲ့ သဘောကို သိမြင်ပြီး အပြစ်အနာ အဆာကင်းတဲ့ တိုးတက်မှုဆီရောက်အောင် လျှောက်လှမ်းနိုင်ဖို့ လိုပါတယ်။

ဓနသဟာယအဖွဲ့ဝင်နိုင်ငံများ အားကစားပြိုင်ပွဲ

၂၀၁၀ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ ၃ ရက်နေ့ဟာ ကျွန်တော့်ဘဝရဲ့ အပျော် ရွှင်ဆုံးနေ့ရက် ဖြစ်ခဲ့ပါတယ်။ အဲဒီနေ့ဟာ ကျွန်တော်တို့ မြေအောက်ရထား စတင်ပြေးဆွဲတဲ့နေ့ပေါ့။ မြေအောက်ရထားက “ဖာရီဒါဘက်ဒ်” ကနေ “ဂျေ အယ်လ်အန်” အားကစားရုံအထိ ပြေးဆွဲပေးမှာပါ။

ဂျေအယ်လ်အန် အားကစားရုံကို အထင်ကြီးလောက်အောင် ပြန်လည် ပြုပြင်ထားပါတယ်။ အားကစားပွဲတွေဆီ လာရောက်တဲ့ လူထုပရိသတ်ကို ကူညီနိုင်ဖို့ လုံခြုံရေးတွေ၊ လမ်းပြတွေ စီစဉ်ထားရှိပေးထားတယ်။

အားကစားရုံကို ရောက်ရှိလာတဲ့ ပရိသတ် ၇၅၀၀၀ လောက်က အထဲ မှာ ငါးပိငါးချဉ်သိပ် ပြည့်ကျပ်နေခဲ့တယ်။

ဖွင့်ပွဲအခမ်းအနားကို နိုင်ငံရဲ့ကျက်သရေဆောင် သံစုံတီးဝိုင်းက ဖျော်ဖြေ ရေးအစီအစဉ်တွေနဲ့ ဖွင့်လှစ်ပေးမှာဖြစ်ပါတယ်။ ထိုကာလမှာ အိန္ဒိယက အိုလံပစ်ပြိုင်ပွဲတွေကို အိမ်ရှင်အဖြစ် လက်ခံကျင်းပနိုင်ဖို့ အဆင်သင့်ဖြစ်နေခဲ့ ပါတယ်။ သို့သော်လည်း ထိုကာလတစ်လျှောက်မှာ အိန္ဒိယရဲ့ မိဒီယာ လုပ်ငန်းပိုင်းတွေအားလုံး အားနည်းချက်တွေရှိနေခဲ့ပါတယ်။

မိဒီယာလွတ်လပ်ခွင့်အကြောင်း တစုတစည်း

အိန္ဒိယနိုင်ငံ “မွမ်ဘိုင်း” မြို့ရဲ့ အဆောက်အအုံခေါင်မိုးပေါ်သို့ ရဟတ် ယာဉ်ပေါ်မှ ကွန်မန်ဒိုတပ်ဖွဲ့ ဆင်းလာတဲ့ပုံကို ဗွီဒီယိုရိုက်ထားခြင်းနှင့်ပတ် သက်ပြီး ဒါဟာ အကြမ်းဖက်သမားတွေကို တပ်လှန့်သွားစေတဲ့ သဘော သက်ရောက်စေတာကြောင့် အိန္ဒိယအစိုးရက မိဒီယာတွေကို ထိန်းချုပ်နိုင် မယ့် ဥပဒေမူကြမ်း ရေးဆွဲခဲ့ပါတယ်။ သို့သော်လည်း ဒေါက်တာ “မန်မို

ဟန်ဆင်း” က အဲဒီမူကြမ်းကို ချေဖျက်ပေးခဲ့ပါတယ်။ တကယ်တော့ မိဒီယာ တွေရဲ့ တာဝန်ပေါ့လျော့ခြင်းနဲ့ ကျင့်ဝတ်ကြောင့်ပါ။ တကယ်တော့ အိန္ဒိယရဲ့ တရိပ်ရိပ်ပြောင်းလဲတိုးတက်နေခြင်းအပေါ် ငြင်းချက်ထုတ်စရာမရှိလှပေမဲ့ မိဒီယာလွတ်လပ်ခွင့်ရရှိခြင်းကြောင့် ကောင်းကျိုးချည်းသက်သက်သာ မဟုတ်ဘဲ ဆိုးကျိုးတွေပါ ရှိနေတာကို တွေ့ရပါတယ်။

စာရေးသူနှင့်ပတ်သက်သော အကြောင်းအရာများအား ခုနှစ်အလိုက် မိတ်ဆက်ခြင်း

၁၉၄၂ > ကျွန်တော်ဟာ ကင်းထောက်လူငယ်အဖွဲ့ထဲမှာ ရှိစဉ်က “ချန်ဘာ” ဒေသရဲ့ ကြီးမားတဲ့ အစိမ်းရောင်မြက်ခင်းပြင်ပေါ်မှာ ယာယီရွက်ဖျင်တဲထိုးပြီး စခန်းချခဲ့ဖူးပါတယ်။ ထိုအချိန်က အသံတစ်ခုကြောင့် ကျွန်တော် နောက်ကို လှည့်ကြည့်မိလိုက်တယ်။ ကျွန်တော်တို့ရဲ့ ကင်းထောက်လူငယ်ခေါင်းဆောင်က ကျွန်တော့်ကို အော်နေတာ တွေ့လိုက်ရတယ်။ “ဆာလာချား... သွားလေ၊ မင်းက ဘာလို့ရပ်နေရတာလဲ”

ကျွန်တော်က ခေါင်းဆောင်ရဲ့ စကားမဆုံးခင် သူသွားခိုင်းတဲ့နေရာကို ရောက်အောင် အပြေးသွားလိုက်တယ်။

“မဟာရာဂျာလက်စ်ရှမန်ဆင်း” က နှစ်ပတ်လည် မိန့်ခွန်းပြောတာကို နားထောင်ဖို့ သွားရတာဖြစ်ပါတယ်။

၁၉၄၃ > ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့မှာ ပါဝင်တဲ့ ယောက်ျားကလေးတွေရော၊ မိန်းကလေးတွေပါ လက်ခုပ်တွေ ညီညာစွာတီးပြီး တပ်မတော် ဘင်ခရာ အဖွဲ့ရဲ့ စစ်ချီတေးသွားအတိုင်း စမတ်ကျကျ ချီတက်ခဲ့ရပါတယ်။

မကြာခင်မှာပဲ ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့ဟာ “ချန်ဘာ” မြို့ ဂိတ်ဝ မုခ်ဦး အောက်ကို ဖြတ်ပြီး မတ်စောက်တဲ့ တောင်ကုန်းတွေရှိရာ နေရာဘက်သို့ ဦးတည်ပြီး မကြာခင်မှာပဲ မြင်ကွင်းကနေ ပျောက်ကွယ်သွားခဲ့ကြပါတယ်။

၁၉၄၅ > တစ်ညနေခင်းမှာတော့ ကျွန်တော်တို့အားလုံး မဟာရာဂျာရဲ့ နန်းတော်ရှေ့ မြေကွက်လပ်မှာ (V) ပုံသဏ္ဍာန်နဲ့ လျှပ်စစ်မီးသီးတွေ ထွန်းထားတာကို သွားရောက်ကြည့်ရှုခဲ့ကြပါတယ်။ (V) ရဲ့ ဆိုလိုရင်းကတော့

စစ်ပွဲမှာ အောင်မြင်တယ် (Victory) ဆိုတဲ့ အဓိပ္ပာယ်ပါတဲ့ အင်္ဂလိပ်လို ဝေါဟာရကို အတိုချုပ်ရေးထားပေးတာ ဖြစ်ပါတယ်။

နောက်တစ်နေ့ နံနက်မှာ ကျွန်တော်တို့အားလုံး အခြားလူတွေနဲ့ ရောပြီး အတန်းလိုက်ထိုင်ကြတယ်။ ကျွန်တော်တို့ ထိုင်နေတဲ့နေရာရဲ့ ရှေ့တည့်တည့်မှာတော့ ကြေးဝါရောင် တလက်လက်တောက်ပနေတဲ့ အမြောက်ကြီးတစ်ခုက နေရာယူထားတယ်။ မဟာရာဂျာရဲ့ တပ်ဖွဲ့ဝင်တွေက ခဏအကြာမှာ ဂုဏ်ပြုတပ်ဖွဲ့ကို စစ်ဆေးလိုက်တယ်။ မဟာရာဂျာဟာ ဘုရင်ခံချုပ်ရဲ့ ကိုယ်စားလှယ်ဖြစ်ပြီး အမြောက်ကြီးက မဟာရာဂျာကိုပေးမယ့် လက်ဆောင်လို့ သိလိုက်ရပါတယ်။

၁၉၅၄ > ကျွန်တော် “ပန်ဂျယ်အင်ဂျင်နီယာကောလိပ်” မှာရှိစဉ်က အာဖရိကန်နွယ်ဖွား ကျောင်းသားတစ်ယောက်က ကျွန်တော်တို့နဲ့အတူ ပညာသင်ဘက်ဖြစ်ခဲ့တယ်။ သူက အပြောအဆို၊ အပြုအမူ၊ အနေအထိုင်တွေ အားလုံး ကောင်းသလို စာလည်းကြိုးစားတဲ့သူဖြစ်တယ်။

ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့ထဲက အချို့သော အဖွဲ့ဝင်တွေက အာဖရိကန်ကျောင်းသားကို နီဂရိုးလို့ ခေါ်ကြတယ်။ ကျွန်တော်အပါအဝင် အခြားသော သူငယ်ချင်းတွေက အဲဒီလို မခေါ်ကြဖို့ ဝိုင်းပြီးပြောပေးပါတယ်။ ဒါပေမဲ့ မထူးခဲ့ပါဘူး။ ဒါကြောင့်လည်း ကျွန်တော်က အဲဒီကျောင်းသားကို အရမ်းအားနာခဲ့ရဖူးပါတယ်။

၁၉၅၇ > ကျွန်တော်တို့အဖွဲ့ ရုရှားလူမျိုးပိုင်တဲ့ အဆောင်မှာနေခဲ့စဉ်တုန်းက တစ်ညနေမှာ ကျွန်တော်က တာဘိုင်အင်ဂျင်နီယာတစ်ယောက်နဲ့ စကားပြောနေခဲ့မိတယ်။ တာဘိုင်အင်ဂျင်နီယာက ရုရှားဖြစ်ပြန်တော့ သူ့ဘာသာ စကားနဲ့ ပြောတာပေါ့။ အဲဒီမှာ ကျွန်တော် သတိထားမိတာက ရုရှားစကားလုံးအတော်များများနဲ့ ဟင်ဒီဘာသာစကားရဲ့ စကားလုံးတွေ များစွာ တူညီနေတာကို သတိထားမိလိုက်တယ်။

၁၉၆၀ > လန်ဒန်ကနေ ဘုံဘေမြို့ကိုသွားမယ့် ‘ပီအန်အို’ ပင်လယ်ကူး

သင်္ဘောကြီးရဲ့ ကုန်းပတ်ပေါ်မှာ ကျွန်တော်တို့အားလုံး နေဆာလှုံခဲ့ကြတယ်။
ထိုအချိန်မှာ အိဂျစ်လူမျိုး သူငယ်ချင်းတစ်ယောက်က အံ့သြတဲ့ အမူအရာ
နဲ့ ခုလိုမေးခဲ့တယ်။

“အိန္ဒိယအမျိုးသမီးတွေက ဘာကြောင့် ကျောကုန်းကို ဖော်ထားပြီး
အပေါ်ကနေ ‘ဆာရီ’ ခြုံထားရတာလဲ။ ဒါက ရိုးသားပွင့်လင်းတာတော့
မဖြစ်နိုင်ဘူး” လို့ပြောတော့ အင်္ဂလိပ်လူမျိုးဖြစ်တဲ့ သူငယ်ချင်းက ခုလိုပြန်
ဖြေတယ်။

“ဒါကတော့ ရှင်းပါတယ် သူငယ်ချင်းရာ ... မင်းတို့နိုင်ငံမှာ စက်ချုပ်
သမားတွေ ရှားပါးလွန်းတော့ အမျိုးသမီးတွေက ဆာရီကို မချုပ်တော့ဘဲ
ဒီအတိုင်း ခြုံလိုက်ကြတာပေါ့ကွာ။ မဟုတ်ဘူးလား”

ဒီအပြောအဆိုလေးတွေက သူငယ်ချင်းတွေနဲ့ ထပ်တူ အမှတ်တရဖြစ်
စေခဲ့ပါတယ်။

၁၉၇၇ > ၁၉၇၇ ခုနှစ်၊ တနင်္ဂနွေနေ့ မွန်းလွဲပိုင်းမှာ ကျွန်တော်တို့ သူငယ်
ချင်းနှစ်ယောက် ဒုတိယကော်မရှင်နာမင်းကြီးနေထိုင်တဲ့ ဘန်ဂလိုဆီ ရောက်
လာခဲ့ကြပါတယ်။ ထိုအချိန်က စက်ရုံပိုင်ရှင်နဲ့ အလုပ်သမားတွေအကြား
ဘောနပ်စ် (ဆုကြေး) ကိစ္စနဲ့ပတ်သက်ပြီး ပြဿနာတက်နေချိန်ဖြစ်ပါတယ်။

၁၉၈၉ > အလုပ်သမားများအား လေ့ကျင့်သင်ကြားပေးရေးကိစ္စအတွက်
သဘောတူလက်မှတ်ရေးထိုးခဲ့ပါတယ်။

၂၀၁၁ > ကျွန်တော်က တမီးလ်ဘာသာစကားနဲ့ ဒေသခံ ဧည့်လမ်းညွှန်
တစ်ယောက်ကို မေးလိုက်တယ်။ အရွယ်ရောက်သူတိုင်း စာတတ်မြောက်
ရေးအစီအစဉ်အတွက် ဖွင့်ထားတဲ့ စင်တာတွေမှာ အသက် ၅၀ အရွယ်
အမျိုးသမီးတွေ ဘာကြောင့်များနေရတာလဲလို့။ ဒီအခါ ဧည့်လမ်းညွှန်က
ပြန်ဖြေတယ်။

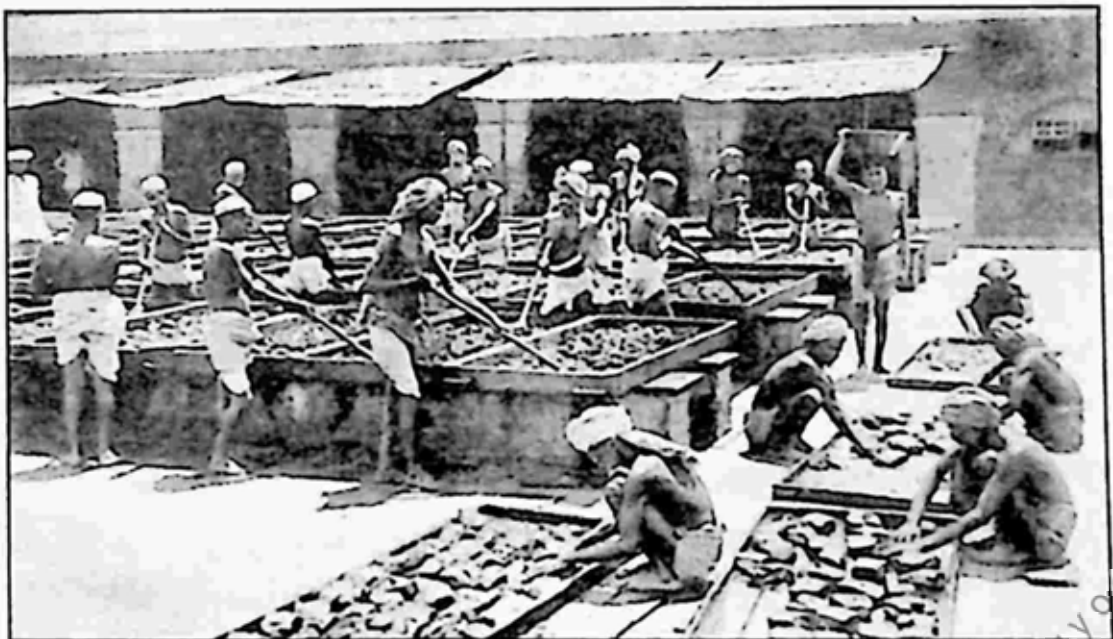
“ကျွန်မလည်း အရင်က သူတို့လိုပါပဲ။ အခုတော့ ဘတ်စ်ကား ဘယ်မှာ
သွားစီးရမယ်ဆိုတာကို ရေးလည်းရေးနိုင်၊ ပြောလည်း ပြောနိုင်ပါပြီ” တဲ့။

J

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ကိုလိုနီခေတ်မတိုင်မီ စိတ်ဝင်စားဖွယ် အကြောင်းအရာများ

အိန္ဒိယနိုင်ငံရဲ့ တရိပ်ရိပ်တိုးတက်လာတဲ့ ခရီးစဉ်တစ်လျှောက် ဗြိတိသျှတို့ စတင်ဝင်ရောက်ချဉ်းကပ်ခြင်းကလည်း အရေးပါတဲ့ အစိတ်အပိုင်းတစ်ရပ် ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။

၁၇ ရာစုကာလအတွင်း အမြော်အမြင်ရှိတဲ့ အင်္ဂလိပ်ဈေးဝယ်သမားတွေ၊ ကုန်သည်တွေက အိန္ဒိယနိုင်ငံက ထွက်ရှိတဲ့ အထည်အလိပ်တွေ၊ ဒီဇိုင်းတွေ၊

အနုပညာလက်ရာတွေနဲ့ နည်းပညာအားလုံးကို လေ့လာဝယ်ယူခဲ့ကြပါတယ်။ အိန္ဒိယရဲ့ အရည်အသွေးကောင်းတဲ့ ကုန်ပစ္စည်းတွေကို ဝယ်ယူသိရှိပြီးနောက်ပိုင်းမှာ အင်္ဂလိပ်ကုန်သည်တို့က အိန္ဒိယထွက် ပိုးထည်၊ သရက်ထည်ပွင့်ရိုက်ပိတ်တွေကိုပါ ဆက်လက်ဝယ်ယူခဲ့ကြပါတယ်။

၁၆၆၄ ခုနှစ်မှာတော့ အိန္ဒိယပွင့်ရိုက်ထည်ပေါင်း ၁ သန်းရဲ့ ၄ ပုံ ၁ ပုံလောက်ကို အင်္ဂလန်နိုင်ငံသို့ တင်ပို့ရောင်းချနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

၁၇ ရာစုအရောက်မှာ အင်္ဂလိပ်ကုန်သည်တွေက သူတို့ဝယ်ယူတဲ့ ကုန်ပစ္စည်းတွေအတွက် ငွေသားကို၊ ရွှေတုံးတွေနဲ့ ပေးချေခဲ့ပါတယ်။

အင်္ဂလိပ်တွေဟာ ထိုကာလအတွင်း အိန္ဒိယအပါအဝင် အခြားနိုင်ငံတွေနဲ့ပါ ကုန်သွယ်မှုလုပ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ထိုကာလများအတွင်း အိန္ဒိယရဲ့ စီးပွားရေးတိုးတက်မှုနှုန်းထားဟာ ၂၄% ရှိခဲ့ပြီး ဗြိတိန်ကတော့ ၃% ထိသာရှိခဲ့ပါတယ်။

၁၇ ရာစုနှောင်းပိုင်းက စတင်ပြီး အင်္ဂလိပ်တွေက အိန္ဒိယကို ကိုလိုနီလုပ်နိုင်မယ့် အစီအစဉ်တွေ စတင်ရေးဆွဲနေခဲ့ပြီးဖြစ်ပါတယ်။ ထိုကာလများအတွင်း အိန္ဒိယနိုင်ငံရဲ့ မြေဩဇာကောင်းမွန်တဲ့ ဒေသတွေက ထွက်ရှိတဲ့ ကောက်ပဲသီးနှံ ထုတ်လုပ်နိုင်မှု အင်အားဟာ တစ်ဟက်တာလျှင် ၅ တန်မှ ၆ တန်ထိ ထွက်ရှိတာကြောင့် လက်ရှိကာလ ဂျပန်နိုင်ငံရဲ့ တစ်ဟက်တာလျှင် သီးနှံထွက်ရှိမှု ရာခိုင်နှုန်းနဲ့ ညီမျှနေတာ တွေ့ရပါတယ်။

၁၆၀၀ ခုနှစ်အတွင်း အိန္ဒိယနိုင်ငံရဲ့ အခွန်ငွေရရှိမှုတန်ဖိုးမှာ ပေါင်ငွေ ၁၇.၅ သန်းထိ ရှိခဲ့ပြီး နောင်နှစ်ပေါင်း ၂၀၀ ကြာပြီး ၁၈၀၀ အတွင်း ဗြိတိန်နိုင်ငံရဲ့ အခွန်ငွေက ပေါင်ငွေ ၁၆ သန်းသာ ရှိခဲ့တာကို တွေ့ရပါတယ်။ ၁၆၀၀ ခုနှစ်အတွင်း အိန္ဒိယရဲ့ ဂျီဒီပီဟာ ၂၄.၃% ထိ ရှိခဲ့ပြီး ကမ္ဘာ့ဒုတိယအကြီးဆုံး စီးပွားရေးမဟာအင်အားကြီးနိုင်ငံအဖြစ် တည်ရှိနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

၃

အင်ပါယာတည်ဆောက်ရေး မဟာဗျူဟာအရ အင်္ဂလိပ်တို့၏
အပိုင်စီး လွှမ်းမိုးခြင်းကို ခံရသော အိန္ဒိယ

အင်္ဂလိပ်တို့က ပင်လယ်ရပ်ခြား တိုင်းနိုင်ငံများစွာသို့ ရောက်ရှိလည်ပတ်
ခြင်း၊ ကုန်သွယ်ခြင်း၊ စောင့်ကြည့်လေ့လာခြင်းတို့ဖြင့် တဖြည်းဖြည်း သူ့
အင်ပါယာထဲ ဆွဲသွင်းနိုင်အောင် ကြိုးစားခဲ့ပါတယ်။ အင်္ဂလိပ်တို့ရဲ့ နယ်
ချဲ့ရန် တာရှည်နေသော ကာလတစ်လျှောက် အိန္ဒိယဟာ သူ့ရဲ့ အဓိကပစ်
မှတ်နိုင်ငံ ဖြစ်လာပြီး ကိုလိုနီပြုနိုင်မယ့် မဟာဗျူဟာတွေကို စတင်ရေးဆွဲ
အကောင်အထည်ဖော်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ထိုကာလများတစ်လျှောက် ရေတပ်
အင်အားကြီးမားတဲ့ ဗြိတိန်နိုင်ငံဟာ ကမ္ဘာ့ကျွန်းနိုင်ငံ တစ်နိုင်ငံဖြစ်ပေမဲ့
အိန္ဒိယလို ကြီးမားတဲ့နိုင်ငံကိုတောင် ကိုလိုနီပြုနိုင်ခဲ့တဲ့ နိုင်ငံဖြစ်ပါတယ်။
ဒါကြောင့်လည်း ဗြိတိသျှတို့က သူတို့နိုင်ငံကို “နေမဝင်အင်ပါယာ” လို့
ကြေညာပြီး သူတို့ကိုယ်သူတို့လည်း သမုဒ္ဒရာတို့ရဲ့ အရှင်သခင်များအဖြစ်
တင်စားနိုင်ခဲ့ကြပါတယ်။

အများပိုင်၊ ကိုယ်ပိုင် အစုစပ်လုပ်ငန်းများ

၁၆၆၃ ခုနှစ်၊ ဒီဇင်ဘာလအတွင်း ဝေလနယ်သား 'ဟင်နရီမော်ဂင်' ဟာ 'ကရစ်ဘီယံ' ပင်လယ်ကို မိုင် ၅၀၀ ခရီးအဖြစ် ဖြတ်သန်းပြီး စပိန် အခြေစိုက် ရေတပ်သင်္ဘောတွေကို တိုက်ခိုက်ဖို့ စီစဉ်ခဲ့ပါတယ်။

ဒီလိုတိုက်ရတဲ့ ရည်ရွယ်ချက်ကတော့ စပိန်တွေဆီက ရွှေတွေကို ရယူ နိုင်ဖို့ပါ။ ဒီလိုနဲ့ 'ဟင်နရီမော်ဂင်'တို့အဖွဲ့က ၁၆ နာရီကြာမျှ တိုက်ခိုက်လုယူ ပြီး အဲဒီစပိန်သင်္ဘောပေါ်က အကျဉ်းသားတွေကို လွှတ်ပေးလိုက်ကြတယ်။ ရွှေတွေ တိုက်ယူပြီးတာနဲ့ သင်္ဘောတွေအကုန်လုံးကို မြှုပ်ပစ်လိုက်ကြတယ်။

၁၆၇၀ ခုနှစ်အတွင်းထိ ပင်လယ်ဓားပြလုပ်လာခဲ့တဲ့ 'ဟင်နရီမော်ဂင်'ဟာ နောက်ပိုင်းမှာ 'ဆာဟင်နရီ'အမည်ရှိတဲ့ ဒုတိယရေတပ်ဗိုလ်ချုပ်ကြီး ဖြစ်လာ ခဲ့ပါတယ်။ နောက်ပိုင်းမှာ ဆာဟင်နရီက 'ဂျမေကာ'ရဲ့ ဘုရင်ခံအဖြစ် တာ ဝန်ထမ်းခဲ့တယ်။ 'ဆာဟင်နရီ'ဟာ ပင်လယ်ဓားပြတစ်ယောက်အဖြစ် စီးပွား ရှာခဲ့ပြီးနောက်ပိုင်းမှာ နိုင်ငံရေးဩဇာရှိသူတစ်ယောက်အဖြစ် ပြောင်းလဲလာ ခဲ့ပါတယ်။ ပင်လယ်ဓားပြအဖြစ် ရှာဖွေ တိုက်ယူ၊ စုဆောင်းထားတဲ့ဥစ္စာ ဓနတွေအားလုံးက ဗြိတိသျှအင်ပါယာ တည်ထောင်နိုင်တဲ့ ငွေကြေးအင် အား အရင်းအမြစ်တွေ ဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ 'ဟင်နရီမော်ဂင်'က နိုင်ငံရေးမှာ ဩဇာရှိသူတစ်ယောက်ဖြစ်လာပြီး နောက်ပိုင်း တစ်ကမ္ဘာလုံးကို သူ့အင်ပါ ယာရဲ့အင်အားနဲ့ အလုံးစုံပြောင်းလဲပစ်နိုင်ဖို့ စတင်စဉ်းစားခဲ့သူဖြစ်ပါတယ်။ ဒီလိုနဲ့ မကြာခင်ကာလမှာ အိန္ဒိယကို ကိုလိုနီနိုင်ငံဖြစ်အောင် နေမဝင်အင် ပါယာက စတင်ပုံသွင်းခဲ့ပါတယ်။ 'ဆာဟင်နရီ'ရဲ့ အုပ်ချုပ်မှုယန္တရားအောက် မှာ နိုင်ငံရဲ့ စီးပွားရေးအခြေအနေနဲ့ လူတန်းစားအလွှာအလိုက် အများပိုင်၊ ကိုယ်ပိုင်၊ အစုစပ်လုပ်ငန်းတွေ တိုးတက်အောင် စီမံပေးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

ဘာသာရေး ကြားဝင်စွက်ဖက်ခြင်း

ခရစ္စတိုဖာကိုလံဘတ်စ်ဟာ စပိန်တို့ရဲ့ အမေရိကန်အင်ပါယာ ထူ ထောင်ရေး အစီအစဉ်ကို အုတ်မြစ်ချပေးသူဖြစ်ပါတယ်။ ၁၄၉၃ ခုနှစ်မှာ ပုပ်ရဟန်းမင်းကြီးရဲ့ အမိန့်ပြန်တမ်းအရ ကုန်သွယ်ရေးနဲ့ ပတ်သက်ပြီး နယ်မြေခွဲဝေသတ်မှတ်ခြင်းတွေကို လုပ်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ပြန်တမ်းပါ စာအရ

တရိပ်ရိပ်တိုးတက်နေသော အိန္ဒိယ

အမေရိကကနေ စပိန်အထိ၊ အာရှကနေ ပေါ်တူဂီအထိ ကုန်သွယ်ခွင့်ရရှိ
မှာဖြစ်ပါတယ်။

အင်္ဂလန်ရဲ့ဘုရင်မ အဲလစ်ဘေတ်(၁) လက်ထက်မှာ ဘာသာရေးအရ
အလယ်အလတ်လမ်းစဉ်လိုက်ပြီး ဗရင်ဂျီဂိုဏ်းကနေ ခွဲထွက်လာတဲ့ ‘ပရို
တက်စတင့်’ ဝါဒိတွေ ပေါများလာခဲ့ပါတယ်။ ‘ပရိုတက်စတင့်’ ရဲ့ အဓိပ္ပာယ်
အမှန်ကတော့ ‘ဘုရားသခင်ကို ရိုးစင်းစွာနဲ့ လွတ်လပ်စွာ ယုံကြည်ကိုးကွယ်
သူများ’ ဖြစ်ပါတယ်။

ဂျိမ်းဘုရင်(၁) လက်ထက်မှာ အဲလစ်ဘေတ်ဘုရင်မ(၁) ရဲ့ ဘာသာ
ရေးလမ်းစဉ်ကို ဆက်လက်အတည်ပြု ထိန်းသိမ်းနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ နောက်ပိုင်း
မှာ ပရိုတက်စတင့်တွေက သူတို့နည်း သူတို့ဟန်နဲ့ နယ်လှည့်သာသနာပြု
လုပ်ငန်းတွေ လုပ်လာနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ သာသနာပြုအဖွဲ့က အမေရိကအထိ
ဘုရားဝတ်ပြုခြင်း၊ သာသနာပြုခြင်းလုပ်ငန်းတွေ ဆောင်ရွက်နိုင်ခဲ့ပါ
တယ်။

၁၆၂၀ ခုနှစ်၊ နိုဝင်ဘာလ ၉ ရက်မှာ သာသနာပြုခရီးအဖြစ် ‘ဆောက်
သမ်တန်’ ကနေ ထွက်ခွာပြီး ရက်သတ္တပတ် တစ်ပတ်နီးပါးအကြာမှာ
‘ကော့ဒ်အင်္ဂ’ မှာ ခြေချခဲ့ကြပါတယ်။

အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ ၃ ခု

အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ သုံးခုရှိတယ်ဆိုတာကို ကျွန်ုပ် ဘယ်တုန်းကမှ
မသိခဲ့ပါဘူး။ သင်ကော သိပါသလား။

၁။ ဒတ်ချ်ကုန်သည်တို့က ၁၅၉၅ ခုနှစ်က စတင်ပြီး “ဝွတ်ဟုတ်” အင်္ဂ
ကတစ်ဆင့် အိန္ဒိယနဲ့ ကုန်သွယ်မှုတွေ လုပ်လာခဲ့ပါတယ်။ ဒတ်ချ်အရှေ့
အိန္ဒိယကုမ္ပဏီကို ၁၆၀၂ ခုနှစ်က စတင်ပြီး တည်ထောင်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။
ထိုအချိန်ကနေစတင်ပြီး ဒတ်ချ်တွေဟာ စပိန်ရဲ့ အုပ်ချုပ်ခံရခြင်းကနေ လွတ်
အောင် ရှောင်တိမ်းနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

ဒတ်ချ်တွေဟာ ၁၅၇၉ ခုနှစ်မှ စတင်ပြီး ဥရောပရဲ့ ခေတ်အမီဆုံးနဲ့
အကျိုးအမြတ် တစ်ပန်းသာတဲ့ အရင်းရှင်ဝါဒကို ကျင့်သုံးတဲ့ နိုင်ငံတစ်နိုင်ငံ

အဖြစ် ရပ်တည်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ထိုကာလအတောအတွင်း ဒတ်ချ်တွေဟာ အာရှဒေသသို့ ကုန်သွယ်သင်္ဘောတွေ များစွာလွှတ်ခြင်းကို ၅ ကြိမ်ထက် မနည်း လုပ်ဆောင်နိုင်ခဲ့ပြီး အင်္ဂလိပ်နဲ့ ပေါ်တူဂီတို့ထက် အစဉ်အမြဲ ခြေ တစ်လှမ်း ရှေ့ရောက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ဒတ်ချ်တွေဟာ အိန္ဒိယအရှေ့ဘက် ကမ်းရိုးတန်းဒေသမှာရှိတဲ့ 'မာဆူလီပက်တ်နမ်' မှာ အခြေစိုက်စခန်းတွေ တည်ဆောက်နိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ၁၆၈၀ ခုနှစ်များကတည်းက ဒတ်ချ်တွေဟာ ဘင်္ဂလားဒေသမှ အထည်အလိပ်များစွာကို ဝယ်ယူပြီး ဒတ်ချ်နိုင်ငံထွက် ကုန်တွေနဲ့ လဲလှယ်ခဲ့ပါတယ်။

၂။ လန်ဒန်မှာ အခြေစိုက်တဲ့ အင်္ဂလိပ်ကုန်သည်တွေအနေနဲ့ ဒတ်ချ်တို့ စိုးမိုးထားတဲ့ ကုန်သွယ်ရေးကြောင်းခရီးစဉ်ကို အသုံးပြုတဲ့အခါ နှစ်စဉ်ကြေး အဖြစ် ပေါင်ငွေ ၃ သောင်း ပေးဆောင်ရပါတယ်။ ဒီအခြေအနေဟာ အင်္ဂလိပ်နဲ့ ဒတ်ချ်စစ်ပွဲမတိုင်ခင်ကာလဖြစ်သလို ကုန်သွယ်ရေးကြောင်းဆိုင် ရာ အပြန်အလှန်နယ်မြေလှပွဲတွေရဲ့ ရှေ့ပြေးအခြေအနေတစ်ရပ် ဖြစ်ပါ တယ်။

ဒီလိုနဲ့ နောက်ပိုင်း ၁၆၅၂ ခုနှစ်နဲ့ ၁၆၇၄ ခုနှစ်အကြား အင်္ဂလိပ်တို့က ဒတ်ချ်တွေကို ၃ ကြိမ်တိုင်တိုင် စစ်ခင်းခဲ့ပါတယ်။ ၁၆၈၈ ခုနှစ်မှာ မင်းမျိုး မင်းနွယ်နဲ့ လူနည်းစု အနည်းငယ်လောက်ကိုသာ ကိုယ်စားပြု အုပ်ချုပ်စေ ချင်တဲ့ အုပ်စုက လန်ဒန်အခြေစိုက် ကုန်သည်တွေရဲ့ အားပေးထောက်ခံမှု နဲ့အတူ ဂျိမ်း(၂) ဘုရင်ကို ထီးနန်းချပြီး အာဏာသိမ်းခဲ့ပါတယ်။ နောက် တော့ အဲဒီအာဏာသိမ်းတဲ့ အုပ်စုကပဲ စတော့ရှယ်ယာများစွာ ပိုင်ဆိုင်ပြီး အင်္ဂလန်ကို ကျူးကျော်ချင်တဲ့ ဒတ်ချ်လူမျိုး 'ဝီလျံ' ဆိုသူကို ဖိတ်ခေါ်ဆွေး နွေးမှုတွေ လုပ်ခဲ့ပါတယ်။ ဒီလိုနဲ့ စေ့စပ်ညှိနှိုင်းမှုတွေအရ အင်္ဂလိပ်၊ ဒတ်ချ် ကုန်သွယ်ရေးဆိုင်ရာ သဘောတူညီချက်မှာ ဒတ်ချ်တွေက အင်ဒိုနီးရှားက ဟင်းခတ်အမွှေးအကြိုင်တွေကို ရယူခွင့်ရရေးအတွက် ကုန်သွယ်မှာဖြစ်ပြီး အင်္ဂလိပ်တွေကိုတော့ အိန္ဒိယနဲ့ ဘင်္ဂလားဒေသထွက် အထည်အလိပ်တွေ ကုန်သွယ်ခွင့်ရဖို့ ခွင့်ပြုခဲ့ပါတယ်။ ဒီလိုနဲ့ပဲ အင်္ဂလိပ်တို့နဲ့ သက်ဆိုင်တဲ့ အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီ ပေါ်ပေါက်လာခဲ့ပါတယ်။

၃။ ၁၆၆၄ ခုနှစ်မှာ ပြင်သစ်တွေက သူတို့ရဲ့ ကိုယ်ပိုင်အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီကို တည်ထောင်ပြီး 'ပွန်ဒီချယ်ရီ' မှာ အခြေစိုက်စေခဲ့ပါတယ်။ ထိုကာလအတွင်း ပြင်သစ်တွေကလည်း အင်္ဂလိပ်တို့ရဲ့ အရိပ်အခြည်ကို အစဉ်အမြဲ စိုးရိမ်တကြီးနဲ့ စောင့်ကြည့်ရင်း ရုန်းကန်ခဲ့ရတာ ဖြစ်ပါတယ်။ ၁၇၄၆ ခုနှစ်မှာ "ပွန်ဒီချယ်ရီ" မှာရှိတဲ့ ပြင်သစ်ဘုရင်ခံက အိန္ဒိယနိုင်ငံအတွင်း ဝင်ရောက်ခြယ်လှယ်နေတဲ့ အင်္ဂလိပ်တို့ကို ထိထိရောက်ရောက် ဖြိုခွဲနိုင်ဖို့ အစီအစဉ်ချမှတ်ဆောင်ရွက်ခဲ့ပါတယ်။

၁၇၄၇ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီ ၂၆ ရက်နေ့မှာ ပြင်သစ်တွေက အင်္ဂလိပ်တို့ရှိနေတဲ့ အိန္ဒိယနိုင်ငံ 'မဒရပ်' ကို ဝင်ရောက်သိမ်းပိုက်ခဲ့ပြီး ပြင်သစ်အလံလွှင့်ထူနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ ထိုအနေအထားကြောင့် အရှေ့အိန္ဒိယကုမ္ပဏီတစ်ခုလုံး ပြင်သစ်တို့ရဲ့ လက်ချက်နဲ့ လုံးဝဥသည့် ပျက်စီးသွားရမယ့် အရေးအတွက် စိုးရိမ်မကင်းဖြစ်ခဲ့ရပါတယ်။

အိန္ဒိယကို အလှအယက် ကြိုးကိုင်ခြယ်လှယ်ချင်ခဲ့သော အင်္ဂလိပ်နှင့် ပြင်သစ်

ဗြိတိသျှတို့ရဲ့ သွေးခွဲအုပ်ချုပ်ခြင်း မဟာဗျူဟာကို အသုံးပြုခြင်းနဲ့ ပတ်သက်ပြီး ကျွန်ုပ်တို့ တစ်စုံတစ်ရာ အပြစ်မတင်လိုပါဘူး။ အုပ်ချုပ်သူတွေအနေနဲ့ အုပ်ချုပ်ခံတွေအပေါ် တန်းတူအုပ်ချုပ်လေ့ရှိကြပေမဲ့ အခြေအနေပေါ်မူတည်ပြီး သွေးခွဲအုပ်ချုပ်ရတဲ့အခါတွေလည်း ရှိနေဖို့ လိုပါတယ်။

အင်္ဂလိပ်နဲ့ ပြင်သစ်တို့အကြား ဖြစ်ပွားတဲ့ ၇ နှစ်ကြာ စစ်ပွဲမတိုင်ခင် ထိုနှစ်နိုင်ငံစလုံးဟာ အိန္ဒိယရဲ့ နိုင်ငံရေးမှာ ကြားဝင်စွက်ဖက် မွှေနှောက်ခဲ့သူတွေ ဖြစ်ပါတယ်။ ၇ နှစ်ကြာ စစ်ပွဲဖြစ်လာတော့ ပြင်သစ်လိုလားတဲ့ အိန္ဒိယသားတို့က 'ကာလကတ္တားမြို့' မှာ အခြေစိုက်နေထိုင်တဲ့ ဗြိတိသျှတွေကို တိုက်ခိုက်ချေမှုန်းပေးကြတယ်။ အလားတူ ဗြိတိသျှကို လိုလားတဲ့ အိန္ဒိယသားတွေကလည်း ပြင်သစ်တွေရဲ့ စခန်းတွေကို ဖြိုခွဲချေမှုန်းခဲ့ကြတယ်။ ၁၇၅၇ ခုနှစ်၊ ဇွန်လ ၂၃ ရက်၊ "Plassey" တိုက်ပွဲမှာ အင်္ဂလိပ်တို့က ပြင်သစ်တွေကို အပြီးသတ်ချေမှုန်းပြီး အိန္ဒိယကို သူတို့လိုချင်တဲ့ပုံစံရရှိအောင် အသက်သွင်းပေးနိုင်ခဲ့ပါတယ်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံမှာ လူမျိုးဘာသာမျိုးစုံ နေထိုင်လျက်ရှိပါတယ်။

အိန္ဒိယတစ်နိုင်ငံလုံးနှင့် လိုက်ဖက်သော မဟာဗျူဟာ

ဗြိတိသျှအစိုးရရဲ့ ထိပ်တန်းအရာရှိဖြစ်သူ ‘လော့ခ်မက်ကော်လေး’ က ၁၈၃၅ ခုနှစ်၊ ဖေဖော်ဝါရီလ ၂ ရက်နေ့၊ ဗြိတိသျှပါလီမန်မှာ ပြောကြားခဲ့တဲ့ မိန့်ခွန်းကို အောက်ပါအတိုင်း ဖော်ပြလိုပါတယ်။

“ကျွန်တော်က အိန္ဒိယတစ်နံတစ်လျားလုံးကို အနံ့ရောက်အောင် ခရီးလှည့်လည် စစ်ဆေးခဲ့ပြီးပြီ။ ဒါပေမဲ့ အိန္ဒိယတစ်နိုင်ငံလုံးမှာ သူခိုး၊ ကြမ်းပိုးဖြစ်နေသူတွေ၊ သူတောင်းစားဖြစ်နေသူတွေ တစ်ဦးတလေမှမရှိဘဲ ကိုယ်ပိုင် မြင့်မားတဲ့ အရည်အသွေးတွေနဲ့ ရပ်တည်နေကြတာကိုပဲ တွေ့ရတယ်။

အဲဒီလို အရည်အသွေး၊ အရည်အချင်းကောင်းတွေရှိနေတဲ့ အိန္ဒိယနိုင်ငံရဲ့ အဓိကကျတဲ့ (ပင်မကျောရိုး)ကို ချိုးဖျက်ဝင်ရောက်နိုင်မှသာ ကျွန်တော်တို့အပြီးသတ် ထိန်းချုပ်နိုင်မယ်လို့ ယုံကြည်ခဲ့ပါတယ်။ အိန္ဒိယကို ကျွန်တော်တို့ကိုယ်တိုင် လိုချင်တဲ့ပုံစံရအောင် သွတ်သွင်းမယ်ဆိုရင် သူတို့ရဲ့ ရိုးရာယဉ်ကျေးမှုနဲ့ ဓလေ့ထုံးတမ်းတွေ၊ အမျိုးသားရေးလက္ခဏာတွေကို အစားထိုးတာ၊ ခေတ်မမီတော့တဲ့ ရှေးဟောင်းပညာရေးကို ဖယ်ရှားပြီး အင်္ဂလိပ်ကျောင်းတွေအဖြစ် အစားထိုးတာ၊ အင်္ဂလိပ်စာပေ၊ အင်္ဂလိပ်ပညာရေးတိုးတက်ပြီး ကိုးကွယ်ယုံကြည်မှုကအစ လိုအပ်သလို အစားထိုးနိုင်ရင်တော့ ကျွန်တော်တို့ လိုချင်တဲ့ပုံစံကို ရလာမှာပါ။”

အိန္ဒိယသိပ္ပံနှင့် နည်းပညာများ ၁၈ ရာစုအတွင်း ထွန်းကားလာပုံ

အိန္ဒိယလူ့အဖွဲ့အစည်းအတွက် အသိဉာဏ်ပညာ အလင်းရောင်ကို စတင်ဖွင့်လှစ်ပေးနိုင်ခဲ့တဲ့သူကတော့ ‘မစ္စတာဒါရမ်ပါ’ ဆိုသူ ဖြစ်ပါတယ်။ ‘ဒါရမ်ပါ’ ဟာ အိန္ဒိယကို အင်္ဂလိပ်တို့ ကိုလိုနီမပြုခင်ကတည်းက အိန္ဒိယပြည်သူတွေအပေါ် ကျေးဇူးများခဲ့သူတစ်ယောက်ဖြစ်ပါတယ်။ မစ္စတာ ဒါရမ်ပါဟာ ဝင်ငွေများစွာရရှိသူတစ်ယောက်မဟုတ်သလို သူ့အပေါ် အားကိုးမှီခိုနေရတဲ့ မိသားစုလည်းရှိသူဖြစ်ပါတယ်။

သူဟာ အိန္ဒိယမှာရှိတဲ့ အစိုးရရုံးတွေကို သွားရောက်လည်ပတ်လေ့ရှိ

သလို ဗြိတိသျှပြတိုက်ကိုလည်း မကြာခဏ ရောက်တတ်သူဖြစ်ပါတယ်။ သူဟာ ဗြိတိသျှတို့ရဲ့ ပြတိုက်ကိုရောက်တိုင်း သူလိုချင်တဲ့ လက်ရေးမူတွေကို သူ့လက်ရေးနဲ့ ကူးယူလေ့ရှိတယ်။ မိတ္တူဆွဲတဲ့အခါ ငွေကုန်ကြေးကျများမှာ စိုးတာကြောင့် လက်ရေးနဲ့ပဲ ကူးလေ့ရှိတာဖြစ်ပါတယ်။

မစ္စတာ 'ဒါရမ်ပါ' က သူလိုချင်တဲ့ စာမျက်နှာ တစ်မျက်နှာပြီး တစ်မျက်နှာကို သူ့လက်နဲ့ ကိုယ်တိုင်ကူးယူတာပါ။ စာလုံးအရေအတွက်နဲ့ဆိုရင် သန်းချီပြီး ရှိပါတယ်။ သူက တစ်ရက်ပြီးတစ်ရက် မပြီးမချင်း သွားကူးတယ်။ ဇွဲနဲ့ပဲကလည်း ကြီးတယ်။ သူ့လက်ရာတွေရဲ့ ကျေးဇူးကြောင့် အိန္ဒိယပြည်သူတွေရဲ့ အသိဉာဏ်အလင်းတွေ လင်းလက်တောက်ပခဲ့ပါတယ်။

မစ္စတာ ဒါရမ်ပါရဲ့ ကြိုးစားအားထုတ်မှုနဲ့ ရရှိတဲ့ (ဗြိတိသျှပြတိုက်က) မှတ်တမ်းမှတ်ရာတွေကို အိန္ဒိယပညာရေးရဲ့ တစ်စိတ်တစ်ဒေသအဖြစ် ပါဝင်နိုင်အောင် ရည်ရွယ်ပြီး ပြဋ္ဌာန်းစာအုပ်အဖြစ် ထုတ်နိုင်ခဲ့တယ်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံသားတို့ရဲ့ ပညာရေး တဖြည်းဖြည်း အဆင့်အတန်းမြင့်လာချိန်မှာ ကမ္ဘာ့နိုင်ငံတွေက ထုတ်ဝေတဲ့ စွယ်စုံကျမ်းတွေ၊ သိပ္ပံနဲ့ နည်းပညာရပ်တွေကိုပါ ဆက်လက်တိုးတက်အောင် လေ့လာနိုင်ခဲ့ပါတယ်။ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှု ဖြစ်စဉ်တွေကို လေ့လာတဲ့အခါ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးခြင်းအဆင့်မတိုင်ခင် ကနဦးအရင်းအမြစ်တွေရှိထားဖို့ လိုပါတယ်။ ကနဦး အရင်းအမြစ်တွေကို အချိန်ကာလ ထိုက်သင့်စွာ ပေးထားပြီးမှ ရရှိပါတယ်။ ကနဦးအရင်းအမြစ်များကို သေချာစွာ စိစစ်ရွေးချယ်ပြီး သုံးစွဲရန် သင့်၊ မသင့် ဆုံးဖြတ်ပြီးမှသာ တိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးလာဖို့ အားထုတ်ရခြင်းဖြစ်ပါတယ်။ တကယ်တော့ ကနဦးအရင်းအမြစ်တွေက တိုးတက်မှုရဲ့ အခြေခံအုတ်မြစ်သာ ဖြစ်ပါတယ်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ နှစ်အလိုက်စီးပွားရေးတိုးတက်မှု အခြေအနေ

နှစ်	ဂျီဒီပီ
၁၉၉၉ - ၂၀၀၀	၈.၀၀ %
၂၀၀၀ - ၂၀၀၁	၄.၁၅ %
၂၀၀၁ - ၂၀၀၂	၅.၃၉ %
၂၀၀၂ - ၂၀၀၃	၃.၈၈ %
၂၀၀၃ - ၂၀၀၄	၇.၉၇ %
၂၀၀၄ - ၂၀၀၅	၇.၀၅ %
၂၀၀၅ - ၂၀၀၆	၉.၄၈ %
၂၀၀၆ - ၂၀၀၇	၉.၅၇ %
၂၀၀၇ - ၂၀၀၈	၉.၃၂ %
၂၀၀၈ - ၂၀၀၉	၆.၇၂ %
၂၀၀၉ - ၂၀၁၀	၈.၅၉ %
၂၀၁၀ - ၂၀၁၁	၈.၉၁ %
၂၀၁၁ - ၂၀၁၂	၆.၆၉ %
၂၀၁၂ - ၂၀၁၃	၄.၄၇ %
၂၀၁၃ - ၂၀၁၄	၄.၈၆ %

တရိပ်ရိပ်တိုးတက်နေသော အိန္ဒိယ

ယနေ့ကာလမှာ အိန္ဒိယနိုင်ငံဟာ ကမ္ဘာတတိယမြောက် စီးပွားရေးအင်အားအကြီးဆုံးသော နိုင်ငံအဖြစ် ရပ်တည်နိုင်ပြီး ၂၀၀၉ ခုနှစ်မှာတော့ ကမ္ဘာ့စီးပွားရေးအင်အား အကြီးဆုံးသော စတုတ္ထမြောက်နိုင်ငံဖြစ်လာခဲ့ပါတယ်။ အိန္ဒိယနိုင်ငံရဲ့ လက်ရှိစီးပွားရေးတိုးတက်ဖွံ့ဖြိုးမှုက တစ်စုံတစ်ရာကြောင့် အတိမ်းအစောင်းမရှိခဲ့ရင် ဆက်လက်တိုးတက်မှုတွေ ရှိနေဦးမှာပါ။

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ နှစ်အလိုက် နိုင်ငံခြားငွေကြေးအရံထားရှိနိုင်မှု

၁၉၅၀ - ၅၁	၁.၉
၁၉၈၁ - ၈၂	၄.၄
၁၉၈၄ - ၈၅	၅.၉
၁၉၈၇ - ၈၈	၆.၂
၁၉၈၉ - ၉၀	၃.၉
၁၉၉၀ - ၉၁	၅.၈
၁၉၉၃ - ၉၄	၁၉.၃
၁၉၉၆ - ၉၇	၂၆.၄
၁၉၉၉ - ၀၀	၃၈.၀
၂၀၀၂ - ၀၃	၇၅.၄
၂၀၀၅ - ၀၆	၁၅၁.၆
၂၀၀၈ - ၀၉	၂၅၂.၀
၂၀၁၁ - ၁၂	၂၉၄.၄
၂၀၁၂ - ၁၃	၂၉၅.၆

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ ဘဏ္ဍာရေးလိုငွေပြုမှု

၁၉၉၀-၉၁ ခုနှစ်အတွင်း အိန္ဒိယဟာ ဂျီဒီပီ ၇.၈၅% နဲ့ ဘဏ္ဍာရေးလိုငွေပြုခဲ့ပါတယ်။ နောက်ပြီး အိန္ဒိယနိုင်ငံဟာ ၁၉၉၃-၉၄၊ ၁၉၉၈-၉၉၊ ၂၀၀၁-၀၂ နဲ့ ၂၀၀၉-၁၀ တို့မှာ ၄ ကြိမ်တိုင်တိုင် ဂျီဒီပီ ၆%အထက်သာ

ရိုခဲ့ပါတယ်။ ဒီအနေအထားက အိန္ဒိယရဲ့ ဘဏ္ဍာရေးလိုငွေပြုမှုကို သိသာစေပါတယ်။

အိန္ဒိယနိုင်ငံ၏ စတိုးထုတ်လုပ်မှု အခြေအနေ

နှစ်	စတိုးထုတ်လုပ်မှု မက်ထရစ်တန်ချိန်သန်းပေါင်း
၁၉၅၀ - ၅၁	၂.၀
၁၉၆၀ - ၆၁	၂.၆
၁၉၇၀ - ၇၁	၄.၇
၁၉၈၀ - ၈၁	၆.၈
၁၉၉၀ - ၉၁	၁၃.၅
၂၀၀၀ - ၀၁	၃၂.၃
၂၀၁၀ - ၁၁	၆၈.၆
၂၀၁၁ - ၁၂	၇၃.၄

အိန္ဒိယနိုင်ငံ လျှပ်စစ်စွမ်းအားသုံးစွဲမှုအခြေအနေ

နှစ်	သုံးစွဲသော မဂ္ဂါဝပ်
၁၉၄၇	၁၃၆၂
၁၉၆၀ - ၆၁	၄၆၅၃
၁၉၇၃ - ၇၄	၁၆၆၆၄
၁၉၇၉ - ၈၀	၂၆၆၈၀
၁၉၈၉ - ၉၀	၆၃၆၃၆
၂၀၀၁ - ၀၂	၁၀၅၀၄၆
၂၀၀၆ - ၀၇	၁၃၂၃၂၉
၂၀၁၁ - ၁၂	၁၉၉၈၇၇
၂၀၁၃ - ၁၄	၂၄၃၀၂၉

ကျွန်ုပ်တို့ အိန္ဒိယနိုင်ငံအတွက် လျှပ်စစ်စွမ်းအင်သုံးစွဲမှုဟာ မဂ္ဂါဝပ် ပေါင်း ၂၄၃၀၂၉ ရှိနေပေမဲ့ ယနေ့ကာလ လိုအပ်တဲ့ အနေအထားအတွက် ပြည့်စုံလုံလောက်ခြင်း မရှိသေးပါဘူး။ နှစ်ပေါင်း ၆၇ နှစ်အတွင်း လျှပ်စစ် စွမ်းအားသုံးစွဲမှုအပိုင်းက တဖြည်းဖြည်း တိုးတက်လာသလို ယနေ့ကာလနဲ့ နောင်ကာလတွေအထိ ပိုမိုထုတ်လုပ်သုံးစွဲနိုင်အောင် ကြိုးစားရဦးမှာဖြစ်ပါ တယ်။